

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ ЗАПАЗЕНО МЯСТО

Превод от руски: Ася Григорова, 2001

chitanka.info

Този разказ е посветен на един горчив факт от живота на Посиделкин.

Бедата го връхлетя не защото беше глупав. Не, по-скоро Посиделкин дори беше умен.

С една дума, случи се това, което вече се е случвало в историята на народите и на отделни личности — от ума си да тегли. Става дума за пътуване с влак.

Всички усилия на Посиделкин бяха насочени към една-едничка цел: на 13 септември да напусне Москва, за да пристигне след два дни в Ейск на лечебни бани в Азовско море. Почти всичко се нареди добре: картата за почивка, отпуската, семейните планове. Остана пътуването с влака. До заминаването имаше само два месеца, а Посиделкин все още нямаше билет.

„Време е да взема спешни мерки — реши Посиделкин. — Изобщо няма да ходя в жп бюрото. И на гарата няма да ходя. Няма смисъл, там билети не се намират. Говори се, че там вече не се продават билети, а прахчета за жлъчка и карти за игра. Не, ще си намеря билет по други начини.“

Именно тези „други начини“ му отнеха вече споменатите два месеца.

— Ако ме обичате — врънкаше Посиделкин всеки свой познат, — намерете ми билет за Ейск. Трета класа. За спане.

— А за стоене не искате ли? — лекомислено отвръщаха познатите.

— Оставете шегите настрана — обиждаше се Посиделкин, — на човек му се налага да пътува за Ейск да се възстановява, а вие... Тъй че не забравяйте. За 13 септември. Все имате някой познат, който може всичко. А, не! Не ми обещавайте, а си запишете в тефтерчето. Ако ме обичате!

Но всички тези ходове не го успокояваха — така да се каже, не даваха пълна гаранция. Посиделкин се боеше от конкурентите. Във всеки срещнат виждаше бъдещ пътник. И наистина, почти всички минавачи се оглеждаха някак нервно, като че само за миг са се отлъчили от опашката за жп билети.

„Лошо, лошо — мислеше си Посиделкин, — трябва да действам по-решително. Тук е нужна система.“

Той посвети цяла вечер на съставянето на схема. Ако по това време го бяха арестували, със сигурност щяха да решат, че оглавява голяма нелегална организация, заета с подготовката или взривяването на жп мост или с едри злоупотреби в кооперативите от отворен тип.

На листа бяха изрисувани кръгчета, квадратчета, пунктирни линии, букви, цифри и фамилни имена. По схемата можеха да бъдат проследени животът и дейността най-малко на стотина души: кои са, къде живеят, къде работят, какви са по характер, какви слабости имат, кои са приятелите им, с кого не се обичат. Срещу имената на партийците имаше кръстчета. Безпартийните бяха удостоени с нулички. Освен всичко това в документа фигурираха и твърде странни характеристики:

„Брунелевски. Със сигурност може.“

„Никифоров. Може, но едва ли ще поиска.“

„Малцев-Палцев. Би искал, но едва ли ще успее.“

„Бумагин. Не иска и не може.“

„Кошковладелцев. Може, но е гад.“

И всичко това се свеждаше до една цел — да се намери третокласно място за спане.

„Все някъде ще сработи — мечтаеше си Посиделкин, — най-важното е да не им давам нито миг почивка. Че те всичките са ренегати, предатели. Обещават, а после няма да свършат нищо.“

Колкото повече приближаваше денят на заминаването, толкова поточаяна ставаше дейността на Посиделкин. Тя вече се превръщаше в заплаха за спокойствието на целия град. Хората се криеха от него. Но той ги преследваше неуморно. Догонваше ги по бързите асансьори. Претовари ръчната и автоматичните телефонни централи с безбройните си обаждания.

— Търся другаря Малцев. Да, Палцев. Да, да, Малцев-Палцев. Кой го търси ли? Кажете му, че е Льоля. Другарю Малцев, вие ли сте? Здравейте, другарю Палцев. Не, не е Льоля. Аз съм, Посиделкин. Другарю Малцев, вие ми обещахте нещо. Точно така, до Ейск, спално място. Трета класа. Защо да няма кога? Тогава ще мина да ви взема с такси. Няма нужда ли? Нали няма да ме излъжете? Е, извинявайте тогава.

Като мернеше нужния му човек, Посиделкин пренебрегваше опасността и се хвърляше във водовъртежа на уличното движение.

Спирачките на колите изскърцваха, шофьорите побледняваха.

— Няма да забравите, нали? — набиваше Посиделкин, застанал на сред улицата. — До Ейск, спално място. Кушет.

Когато го отвеждаха до районното на милицията за нарушаване правилата на движението, по пътя той се изхитряваше да изтръгне клетва от милиционера, че ще му намери билет.

— Вие сте милиция, можете всичко — дърдореше жално.

И фамилията на милиционера със съответното кръгче и характеристика („Може, но е нестабилен“) се появяваше в страховитата схема.

Седмица преди заминаването един абсолютно непознат гражданин намери Посиделкин и му връчи билет за Ейск. Щастието му беше безгранично. Посиделкин прегърна гражданина, целуна го по устата, но така и не си спомни кой е (толкова хора беше молил за билет, че беше напълно невъзможно да ги запомни всичките).

Същия ден пристигна куриер на мотоциклет от Малцев-Палцев. Донесе му билет за Ейск. Посиделкин му благодари, но му даде парите със смут в душата.

„Ще се наложи да продам единия билет на гарата“ — реши той.

Ох, напразно, напразно Посиделкин не вярваше в човешкия род!

Схемата действаше безотказно, като добре смазан маузер, изстрелвайки пълнител след пълнител.

Един ден преди отпътуването Посиделкин се оказа притежател на трийсет и осем билета за трета класа, кушет. За тях отидоха всичките пари, заделени за отпуската, и още шейсет и седем копейки (в бонове от Торгсин^[1]).

Какво коварство! Никой не излезе предател или ренегат.

А билетите продължаваха да пристигат. Посиделкин вече се криеше, но успяваха да го издирят. Броят на билетите нарасна до четирийсет и четири.

Един час преди тръгването на влака Посиделкин стоеше пред входа на гарата и с плах гласец на просяк без квалификация увещаваше минувачите:

— Купете си билет за Ейск! Ейск е лековито място! Няма да съжалявате!

Но купувачи нямаше. Всички прекрасно знаеха, че на гарата не можеш да си купиш билет и че трябва да действаш чрез познати. Затова и Брунелевски, Бумагин и Кошковладелец пристигнаха на гарата със служебните си коли. Донесоха билети.

Пътуването беше скучно за Посиделкин.

Беше сам във вагона.

И най-важното, бедата дойде не от това, че Посиделкин е глупав. Не, той беше по-скоро умен. Просто имаше прекалено влиятелни познати. А чудноватото правило — че билетите се купуват от касите, кой знае защо беше забравено.

1932 година

[1] Всесоюзное объединение по торговле с иностранцами (рус.).

↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.